

A Pápa-Király nevében

(Római filmlevél)

Érdekes képet mutat az utóbbi hónapok olasz nézőstatisztikája. Az 1978-as esztendő első öt havának adatai szerint az ország tizenhat legnagyobb városának mozi-jaiban a látogatottság rekordját továbbra is a sokszoros Oscar-díjas amerikai sci-fi, a *Csillagok háborúja* tartja. Tavaly október óta van műsoron és azóta egy és háromnegyed millió néző tekintette meg. Ezen az adaton voltaképpen nincs semmi meglepő. A kritika a filmet többnyire fanyalogva fogadta, sőt nem egy esetben lemosolyogta, vagy egye-

nesen lesújtó hangon nyilatkozott róla, de a közönség — bár szintén nem veszi komolyan — úgy látszik, mégis jól szórakozik rajta.

Ami, mint jelenség, ennél figyelemre méltóbb, az inkább az, hogy a kasszasikerek listáján, az első tíz film között ezúttal három „tisztá” olasz film és egy koprodukciós (olasz—francia—nyugatnémet) alkotás szerepel.

Az olasz filmek között említsük meg első helyen a *Például mi* című zenés vígjátékot, amelynek főszereplője a népszerű dalénekes, Adriano Celentano. Úgy véljük, e műfaji megjelölés után

erről a filmről a magyar nézőnek sem kell sokkal többet mondanunk; különösebb ismertetés nélkül is sejtheti a film jellegét és közönségsikerének indítékát.

Érdekesebb ennél a Paolo Squitieri rendezésében készült, *A vasprektus* című izgalmas, társadalombíráló alkotás. A mű, a már jól bevált hagyományok szerint a maffia elleni harcról szól; mondanivalója hiteles. A fasizmus időszakáról felvázolt társadalmi háttere plasztikus; éles, leleplező hangon tárja fel a Dél-Olaszországot évtizedek óta nyomasztó súlyos társadalompolitikai

Dominique Sanda — Lilliana Cavani: *Túl jón és rosszon* című filmjében

Philippe Noiret és Alberto Sordi — Jean-Pierre Mocky: A koronatanú című filmjében

visszásságokat. A film női főszereplője Claudia Cardinale.

Koprodukciós film a Liliana Cavani rendezésében készült *Túl jön és rosszon* című „társadalmi pszichodráma”.

A legtöbb nézőt vonzott első tíz film között azonban valószínűleg a legjelentősebb egy történelmi film. Címe: *A Pápa-Király nevében*. Írója és rendezője Luigi Magni. A kritika szinte egyöntetűen „kedvezően fogadta, s ezúttal a műftész-szakemberek véleménye megegyezik a közönségével. A film nép-

szerúsége hónapról hónapra nő és nézőinek száma alig öt hónap alatt megközelítette az egymilliót. A történet 1867-ben játszódik az olasz egység (1870-ben jött létre) meghirdetése előtti esztendőkből. Miután Velence már elesett és csatlakozott az olasz királysághoz, az Egyházi állam a reakció és a nemzeti egységgel szembeni törekvések utolsó ellenállási gócpontja. Persze az egyházi ható-

**Jelenet Luigi Magni:
A Pápa-Király nevében
című filmjéből**

Erland Josephson és Virna Lisi — Lilliana Cavani: Túl jön és rosszon című filmjében

ságok az olasz hazafiakkal és a haladás híveivel szemben csak a legbrutálisabb terrorral tudják fenntartani uralmukat. Az összeesküvések, merényletek, titkos gyűlések egymást érik. A büntetés az elrettentést szolgálja, sokszor jelentéktelen ügyekért is nyaktiló jár. A történet középpontjában az egyházi bíróság elnöke áll (Nino Manfredi alakítja). A tekintélyes kardi-

Giovanna Grifco A Pápa-Király nevében című Luigi Magni-filmben

nális súlyos lelkiismereti válságba kerül, amikor egy merénylő csoport ügyében lefolytatott tárgyalása alkalmával saját természetes fia fölött kell ítéletet mondania... A film nem manipulál banális történelmi-allegorikus elemekkel, elkerüli bármilyen aktualizálás, metafora-

jellegű utalás látszatát is; a történelmi helyzet és a lelkiismereti konfliktus mégis nagy visszhangra talál a nézőkben.

Még közvetlenebbül politikai elkötelezettségű egy másik francia koprodukciónban most készülő olasz film: *A koronatanú*. Rendezője Jean-Pierre Mocky, főszereplői

Alberto Sordi és Philippe Noiret. A mai történet egy ártatlanul halálra ítélt férfi visszontagságairól, drámai küzdelméről szól. Ez az alkotás polemikus élel foglal állást abban a vitában, amely jelenleg mindkét országban a halálbüntetés körül folyik. Itáliában a konzervatív körök a terror megfékezésére drasztikus intézkedéseket, többek között a halálbüntetés visszaállítását követelik. Franciaországban viszont újra fellángolt a haladó jogászok és értelmiségiek körében az a követelés, hogy töröljék el a halálbüntetést. *A koronatanú* című olasz-francia film — mondanivalójával és a jövátéhetetlen ítélet igazságtalanságának hangsúlyozásával — egyértelműen a halálbüntetés ellen foglal állást.

KLAUS RÜHLE

Nino Manfredi A Pápa-Király nevében című filmben